

Technische toelichting

Tippelzone

**Zorgaanpak en scenario's voor de
toekomst**

Evaluatie Zorgaanpak straatsekswerkers en toelichting op de vier scenario's

5.1.2e

–

5.1.2e

–

5.1.2e

–

5.1.2e

19 april 2023

Stadhuis

Inhoud

- ☐ Inleiding
- ☐ Evaluatie Zorgaanpak straatsekswerkers Nijmegen
- ☐ Borging van de Zorgaanpak
- ☐ Juridische context
- ☐ Toelichting op scenario's
- ☐ Vragen

Inleiding

- ❑ Historische Context
- ❑ Zorgaanpak en registratie
- ❑ Nieuwe ontwikkelingen

Evaluatie zorgaanpak straatsekswerkers Nijmegen

5.1.2e

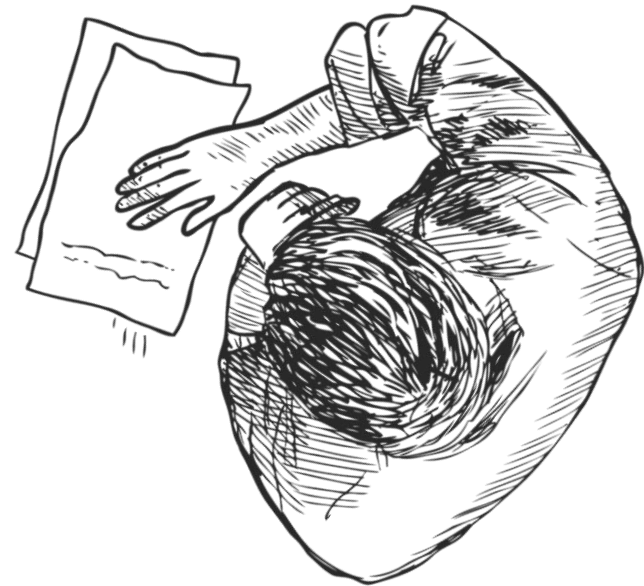
5.1.2e

© Bureau HHM 2023

ML/23/----/tpznijm5

Inhoud

- Zorgaanpak; de opdracht
- Feiten
- Gerealiseerd
- Wat loopt er nog
- De Loods
- Scenario voor borging

Zorgaanpak; de opdracht

Kader

- Zoveel mogelijk behouden uit aanpak
- Aanbevelingen ophalen bij uitvoering
- Een combinatie met de KiSS-aanpak
- Bestuurlijk-ambtelijke verbinding essentieel
- Bestuurlijk vastgesteld door wethouder en burgemeester

Doelgroep

- Straatsekswerkers
- Zorg- en dwangkader
- Overlap dak- en thuislozen (Top 15 & 15)

Belangrijk

- ✓ *Urgentie en betrokkenheid vasthouden van alle partijen*
- ✓ *Regievoering vanuit de gemeente*
- ✓ *Wat doen we niet / afbakening*
- ✓ *Maatwerk / beschikbaarheid van voorzieningen*
- ✓ *Bestuurlijke doorzettingsmacht*

Feiten

- 21 aanvragen voor vergunningen
- 19 toegekend
- 3 van de 19 vrouwen zijn gestopt met sekswerk.
- 9 van de 19 vrouwen zijn overgedragen naar de reguliere hulpverlening
- Voor 10 vrouwen is vervolg nodig
- Momentopname: alle vrouwen onder dak
- Lange adem, veel geduld

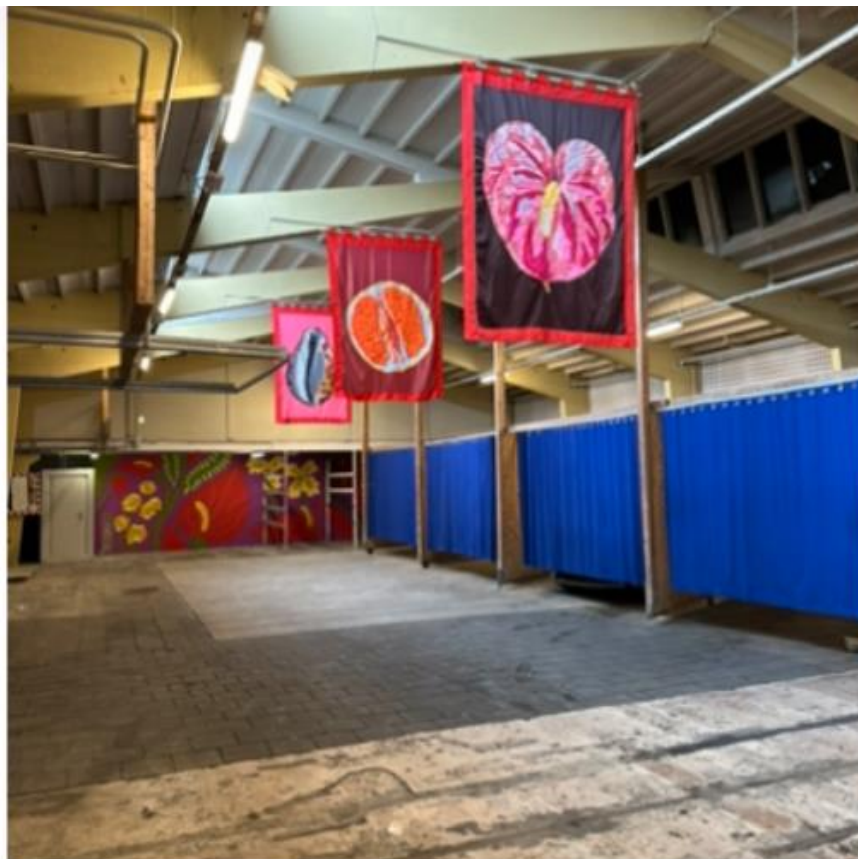

Gerealiseerd

- Verkenning actualisatie / uitbreiding vergunningen
- Opstart Stapteam
- Begeleiding, inzet casemanagers en ervaringsdeskundige
- Plan van aanpak op meerdere levensgebieden
- Time-out gerealiseerd
- Loods opgeknapt en verfraaid
- Wonen gerealiseerd
- Begeleid naar behandeling (verslaving)
- Medische zorg
- Zorgverzekering, uitkering, bewindsvoering
- Kortom > lotsverbetering

- De Loods

Wat loopt er nog

- Pilot diagnostiek
- Concept uitwerking van de borging
- Behouden werkzame elementen
- Einde project 1 augustus 2023!

BORGING ZORGAANPAK STRAATSEKSWERKERS

Randvoorwaarden

WAT:

- team van
- casemanagers
- ervaringsdeskundige

HOE:

vaste pool op basis van profiel

NODIG:

- tijd en ruimte
- subsidie/lumpsum financiering
- flex-doorbraakbudget

Gemeentelijke regie
Procesregie afd. Veiligheid

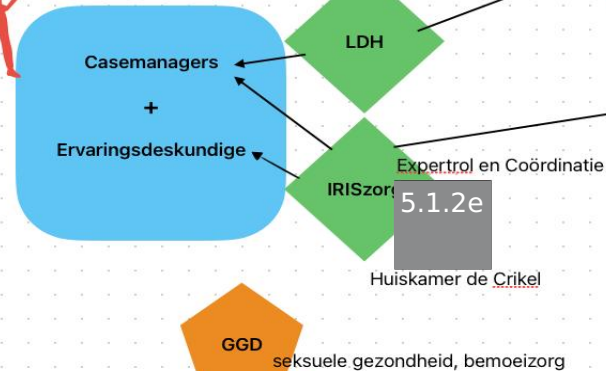
> verbinden zorg en veiligheid en bestuur

additionele kosten

- 4x 4 uur pw casemanagement
- 16 uur pw ervaringsdeskundige
- time-out trajecten
- flexbudget
- exportrol en coördinatie

Stapteam 2

- Levenskracht
- Terecht

Ambulante hulp
woonbegeleiding

Time-out

Opvang
(beschermd)
wonen

instroomwoningen
Skeave Huse

Iriszorg
RIBW
Domus

GGD

seksuele gezondheid, bemoeizorg

Borging Zorgaanpak

- ☐ Borging elementen zorgaanpak bij ketenpartners
- ☐ Inzet casemanagers, Time-outvoorziening, ervaringsdeskundige
- ☐ Flexibel inzetbaar budget / 'doorbraakmiddelen'

Juridische context

❑ Beleid in 2007

- laatste wijziging beleid
- invoeren van registratieplicht als gevolg van overlast

❑ Actualisatie tippelzonebeleid in 2022

- Uitstapbeleid/ lotsverbetering
- Uitgangspunt wijziging: uitsterfconstructie in stand laten
- Voorwaarden:
  - ✓ Twee jaar (voorafgaand aan de wijziging) werkzaam als straatsekswerker
  - ✓ en/of gebruik maken van het zorgaanbod
- Doel:
  - ✓ Actueel beeld tippelzone
  - ✓ uitsterfconstructie (beperkt toelaten nieuwe aanwas)
- Het aanwijzingsbesluit tippelzone:
  - ✓ is beheersmaatregel: beschermen van de openbare orde
  - ✓ mogelijk maken zorgaanbod voor straatsekswerkers (lotsverbetering)
- Er zijn 19 registraties verleend
- Twee aanvragen zijn geweigerd omdat deze niet voldoen aan de voorwaarden

Juridische procedures

❑ Er loopt een juridische procedure

- Juridische procedure door twee geweigerde aanvragers
- Stichting Bureau 5.1.2e (BCW) is ook juridische procedure gestart tegen de weigeringsbesluiten
- Constructief overleg met de drie bezwaarmakers
- Bezwaarmakers pleiten voor openhouden Nijmeegse tippelzone en loslaten registratieplicht
- *Collaborative governance*: in goed overleg met alle partners en de straatsekswerkers nieuw beleid maken voor de tippelzone
- Juridische procedures zijn- met instemming van bezwaarmakers- aangehouden totdat nieuw beleid wordt vastgesteld voor tippelzone
- In raadsbrief zijn daarvoor 4 scenario's uitgewerkt
- Door juridische aspecten: complex om bestendig en goed beleid te ontwikkelen voor Tippelzone.

Juridische risico's

Privacy

☐ Registratie

- Registratie van straatsekswerkers is dilemma
- Registratie van straatsekswerkers is noodzakelijk om:
  - ✓ beheersmaatregel uit te voeren
  - ✓ om toezicht te kunnen houden op tippelzone
  - ✓ om zorgaanbod mogelijk te maken (zwaarwegend algemeen belang)
- Voor 2007 geen registratie en grote openbare orde problemen en overlast rondom de zone
- Nijmegen is de enige stad met tippelzone. Registratie loslaten en de zone openzetten heeft risico voor aanzuigende werking en aantasting van leefbaarheid rondom het gebied

☐ Landelijke wetgeving m.b.t. prostitutie is in het verleden steeds vastgelopen op het privacy-aspect

☐ Adviesorgaan RvS kritisch: registreren van prostituees is stigmatiserend

☐ Wetsvoorstel Wet gemeentelijke toezicht seksbedrijven: heeft als doelstelling een wettelijke grondslag in de Gemeentewet voor registratie van prostituees

☐ Onduidelijk of dit wetsvoorstel het gaat redden en wanneer het in werking gaat treden

☐ Tot die tijd is het privacy-aspect/ registratie van straatsekswerkers een juridisch risico in het tippelzonebeleid

Juridische risico's

Dienstenrichtlijn/ gelijkheidsbeginsel

❑ Dienstenrichtlijn / gelijkheidsbeginsel is belangrijk uitgangspunt

- Loslaten uitsterfconstructie betekent nieuwe aanwas toelaten
- Huidige voorwaarden zijn gebaseerd op uitsterfconstructie. Loslaten hiervan betekent: vaststellen van nieuwe voorwaarden
- Voorwaarden voor in aanmerking komen voor registratie dient dan te voldoen aan de Dienstenrichtlijn
- Noodzakelijk in het algemeen belang en gelijkheidsbeginsel
- Voorwaarden als regiobinding of gebruik maken van zorgaanbod staan op gespannen voet met Dienstenrichtlijn
- *Bijvoorbeeld:* als maximumstelsel wordt gehanteerd met verdeelregels dan niet mogelijk om Nijmeegse straatsekswerkers (die gebruik maken van zorgaanbod) voorrang te geven. De verdeelregels dienen te voldoen aan gelijkheidsbeginsel
- Beleidsuitgangspunten (zoals gebruik maken van zorgaanbod en lotsverbetering) komen dan te vervallen

❑ Gevolgen

- Verdringing van kwetsbare straatsekswerkers
- Aanzuigende werking
- Toename overlast door wisselende registraties (vergroot bekendheid Nijmeegse tippelzone)

Wat betekent dit voor de scenario's?

❑ Scenario 1 (hanteren bestaand uitsterfconstructie)

- Lopende juridische procedures leveren risico's op.

De rechter kan bepalen dat het beleid in strijd is met de wet en dan moet er alsnog een andere oplossing worden gevonden.

❑ Scenario 2 (hanteren maximumstelsel met verdeelregels)

- Loslaten uitsterfconstructie en nieuwe aanwas mogelijk tot bepaald maximum.
- Registratie van straatsekswerkers blijft juridisch risico.
- Verdeelregels moeten voldoen aan Dienstenrichtlijn/ gelijkheidsbeginsel. Het voorrang geven aan kwetsbare Nijmeegse straatsekswerkers (die gebruik maken van zorgaanbod) is dan niet meer mogelijk.

❑ Scenario 3 (openhouden tippelzone zonder registratieplicht)

- Loslaten van uitsterfconstructie en registratieplicht
- Doelstellingen, zoals beheersmaatregel om openbare orde te beschermen en zorgaanbod verlenen aan straatsekswerkers (lotsverbetering), worden samen met de registratieplicht losgelaten.
- Gevolgen: aanzuigende werking, verdringing kwetsbare straatsekswerkers, leefbaarheid in de omgeving komt onder druk te staan

❑ Scenario 4 (sluiten tippelzone)

- Verdwijnen van relatief veilige werkplek voor straatsekssewerkers.

Scenario 1. Beperkte openstelling

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Zone blijft in stand (conform huidig beleid en aanwijzingsbesluit) ❑ Registratie van straatsekswerkers blijft gehandhaafd ❑ Focus op lokale kwetsbare groep via de borging zorgaanpak in reguliere structuren ❑ Beleid blijft gericht op uitsterfconstructie. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Instandhouding van uitsterfconstructie en registratieplicht is in strijd met het recht op privacy ❑ Daarmee kent dit scenario juridische risico's ❑ Wetswijziging t.a.v. registratie is mogelijk aanstaande ❑ Als procedures worden voortgezet kan rechterlijke uitspraak betekenen dat huidige beleid van één op andere dag in strijd wordt verklaard met de wet ❑ Kleine groep (19 personen), maakt nog gebruik van zone. Zolang tippelzone open is, wordt kans op uitstappen verkleind. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ De tippelzone en aanwezigheid van zorg en beveiliging maakt tippelzone beheersbaar (openbare orde en overlast) ❑ Op gebied van zorg en welzijn blijft kwetsbare doelgroep toegang houden tot zorgverlening. Deze groep blijft in beeld en de zone biedt een relatief veilige werkplek.

Scenario 2. Maximum stelsel

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Zone wordt opengesteld voor maximum aantal straatsekswerkers ❑ Op basis van verdeelsleutel (bijvoorbeeld loting) worden straatsekswerkers geregistreerd voor een nader te bepalen aantal jaren. ❑ Hierdoor nieuwe instroom mogelijk, maar gelimiteerd. ❑ Uitsterfconstructie wordt hiermee vervangen door een maximumstelsel. ❑ Er geldt geen verplichting meer om in beeld te zijn bij de zorgpartners. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Dit scenario vereist (nog steeds) registratie van straatsekswerkers. ❑ Er blijven juridische risico's m.b.t. de registratieplicht (recht op privacy) ❑ Afhankelijk van het te kiezen maximum kan er meer overlast ontstaan. Toename van aanzuigende werking tippelzone ❑ Verdeelsleutel en voorwaarden dienen te voldoen aan het gelijkheidsbeginsel/ Dienstenrichtlijn. ❑ De tippelzone is dan niet meer uitsluitend voor kwetsbare doelgroep/ niet toekennen van aparte positie voor deze doelgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Kans om samen met partijen, via een constructie van collaborative governance, te werken aan nieuw beleid ❑ Minder kans op juridische procedures ❑ Tippelzone biedt relatief veilige werkplek voor bredere groep sekswerkers.

Scenario 3. Volledige opening

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Volledig openstellen van tippelzone zonder verplichte registratie ❑ Optioneel verkennen of het hanteren van maximum met gebruik van dagpasjes wenselijk is.	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Risico op toenemende overlast en openbare orde problemen ❑ Toename van aanzuigende werking van tippelzone ❑ Zicht vanuit de zorg op lokale straatsekswerkers wordt lastiger ❑ Risico op verdringingseffecten van de lokale kwetsbare doelgroep ❑ Afhankelijk van wel/geen maximumstelsel: vraag of locatie nog toereikend is ❑ Ook voor dagpasjes moeten persoonsgegevens worden verwerkt (leeftijdscontrole), brengt juridische risico's met zich mee.	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Samen met betrokken partijen, via een constructie van collaborative governance, doorlopend werken aan nieuw beleid ❑ Minder kans op juridische procedures ❑ Tippelzone biedt relatief veilige werkplek voor een bredere groep sekswerkers ❑ Mogelijkheden verkennen van nieuwe locatie.

Scenario 4. Volledige sluiting

Beleid	Risico's	Kansen
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Sluiten tippelzone en huiskamer de Cirkel ❑ Intrekken van aanwijzingsbesluit en niet langer toegestaan om te tippelen in Nijmegen ❑ Verkenning wenselijkheid om huiskamer de Cirkel bij IrisZorg ingericht te houden. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Verdwijnen van relatief veilige werkplek voor straatsekswerkers ❑ Mogelijk toename agressie, misbruik en geweld tegen de sekswerkers. ❑ Mogelijk toename van illegaliteit, minder zicht op straatsekswerkers. 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Regie ligt bij bestuur en is niet afhankelijk van gerechtelijke procedures (bij beëindigen tippelzone en de te nemen stappen ❑ Sluiting tippelzone geeft duidelijkheid ❑ Straatsekswerk wordt verboden, handhaving van verbod is eenduidig. ❑ Door sluiting tippelzone : kans op lotsverbetering (positieve prikkel om uit straatsekswerk te stappen).

Vragen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 5, 12, 15